

*Prezentaci pro IP Systémová podpora procesů transformace systému
péče o ohrožené rodiny a děti
zpracovala
Bc. Tereza Komárková*

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

Sít'ování v praxi sociálních pracovníků

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

program školení

dopolední blok

- IP MPSV
- aktivita 04 – rozvoj a podpora služeb
- cíle školení
- úvod do síťování

PŘESTÁVKA

- kazuistika
- identifikace problémů
- neformální sítě

odpolední blok

- neformální a formalizované sítě
- jak vytvářet formalizované sítě

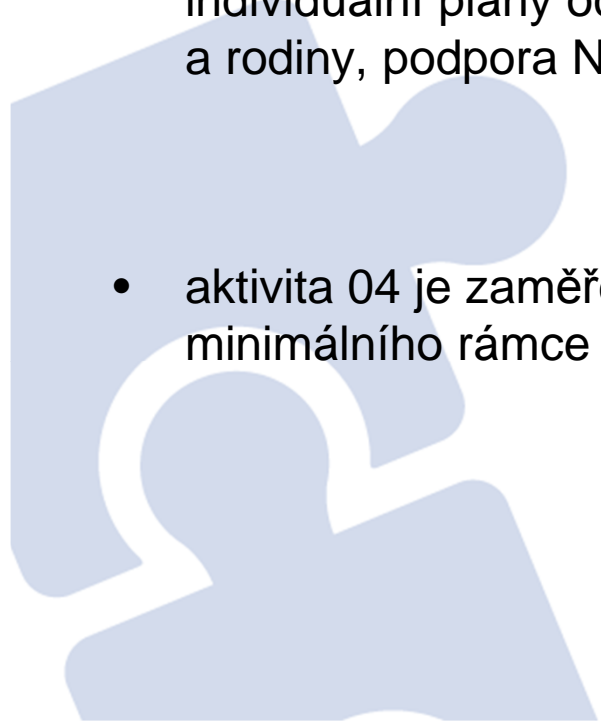
PŘESTÁVKA

- mapa sítí
- využití síťování v praxi
- závěrem

O
B
Ě
D

IP MPSV: Systémová podpora procesů transformace systému péče o ohrožené děti a rodiny

- realizován od července 2012 (do října 2015)
- cílem je vytvoření a rozvíjení nových postupů v systému péče o ohrožené děti, např. standardy kvality pro OSPOD, PO a ZDVOP, vyhodnocování a individuální plány ochrany dítěte, rozvoj a podpora služeb pro ohrožené děti a rodiny, podpora NRP
- aktivita 04 je zaměřena na rozvoj a podporu služeb a definování minimálního rámce sítě služeb pro ohrožené děti a rodiny

aktivita 04 – rozvoj a podpora služeb

a) pilotní ověřování sítě služeb

- poskytování služeb pro ohrožené děti a rodiny na základě poptávky OSPOD (pilotně v Pardubickém a Karlovarském kraji)

cíl: ověření systému sítě služeb pro ohrožené děti a rodiny

b) vytvoření minimálního rámce sítě služeb

- definování minimálního rámce sítě služeb pro ohrožené děti a rodiny a návrh modelu minimální sítě služeb

- sledování, mapování, vyhodnocování a ověřování obsahu, rozsahu poskytovaných služeb, zpětná vazba od pracovišť OSPOD a jejich klientů, způsob komunikace mezi jednotlivými složkami sítě včetně efektivity a nákladovosti jednotlivých služeb (na základě pilotního ověřování sítě služeb)

výstupy aktivity 04

- příklady dobré praxe

- model minimální sítě služeb (tj. typologie služeb, rozsah služeb, návrh způsobu koordinace, metodického vedení, financování a monitorování kvality a efektivity těchto služeb)

- metodika síťování služeb

- metodická příručka typologie služeb pro rodiny s dětmi

- školení pro sociální pracovníky: síťování v praxi sociálních pracovníků

cíle školení aneb síťování jako nástroj podpory

- sítě kolem nás jsou přirozenou součástí života lidí
- sítě jsou zdrojem podpory a orientace ve společnosti
- sítě nás vrací k tradičnímu řešení problémů – zplnomocňují klienty a jejich okolí
- sítě podporují pracovníka jako koordinátora případu a ulehčují jeho práci
- sítě podporují efektivní využití zdrojů v okolí klienta
- praktická pomoc při vytváření standardu „síťování“ pro pracoviště OSPOD

„Současné pojetí sociální práce je charakterizované jako práce se sítěmi, aby se práce se sítěmi mohla stát podporou sociálních pracovníků je třeba, aby se s nimi sociální pracovníci naučili efektivně pracovat ...“

základní východiska síťování

„Metoda síťování vychází ze systemického přístupu, který se dívá na člověka v celé šíři jeho sociálních a vztahových souvislostí, člověk je součástí různých sociálních systémů a sítí, které sám vytváří, stává se jejich součástí. Tyto sítě člověka zároveň ovlivňují, způsobují problémy, nebo ho podporují (Ludewig, 1994).“

síťování v sociální práci se opírá o několik základních bodů:

- sociální pracovník mapuje okolí klienta a pomáhá definovat aktéry v síti
- důležitost je kladena na pojmenování a analýzu problémů
- součástí sítě je každý, kdo se může zabývat řešením problému

„síťování je velmi praktický nástroj sociálního pracovníka -> kazuistika“

PŘESTÁVKA

základní fáze síťování

1. klient a OSPOD jsou centrálními aktéry
  2. je třeba stanovit oblast/téma problému a cíle, ke kterým je třeba dospět
  3. nalezení ostatních členů sítě
  4. výběr parterů v síti podle důležitosti
  5. vytvoření mapy sítě
  6. analýza situace (definice problému, možnosti aktérů, zdroje, vliv)
  7. strategie, rozdělování rolí, odpovědnosti, povinností, oslovení aktérů
  8. realizace řešení problému
- práce s průvodní kazuistikou

„jednotlivé fáze síťování si předvedeme na kazuistice jedné rodiny, i když budeme vytvářet sítě pro různé problémy, které v rodině jsou, v reálném případě nesmíme zapomenout, že problémy jsou navzájem provázené, nedají se oddělovat a vyřešením jednoho problému se mnohdy vyřeší další problémy.“

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MP
SV

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

identifikace problémů

- pojmenování dílčích problémů je základem pro vytváření sítě a práci s nimi
- na základě kazuistiky Honzy se zamyslete a určete základní dílčí problémy
- zkuste být co nejkonkrétnější, snažte se o přesné a jasné pojmenování
- najděte v kazuistice minimálně 5 problémů, které je třeba z pohledu sociálního pracovníka řešit
- 15 minut na individuální práci

neformální sítě

- neformální sítě jsou založené na osobních, přátelských vztazích
- vazby v neformálních sítích jsou proměnlivé

osobní neformální síť -koupě auta-

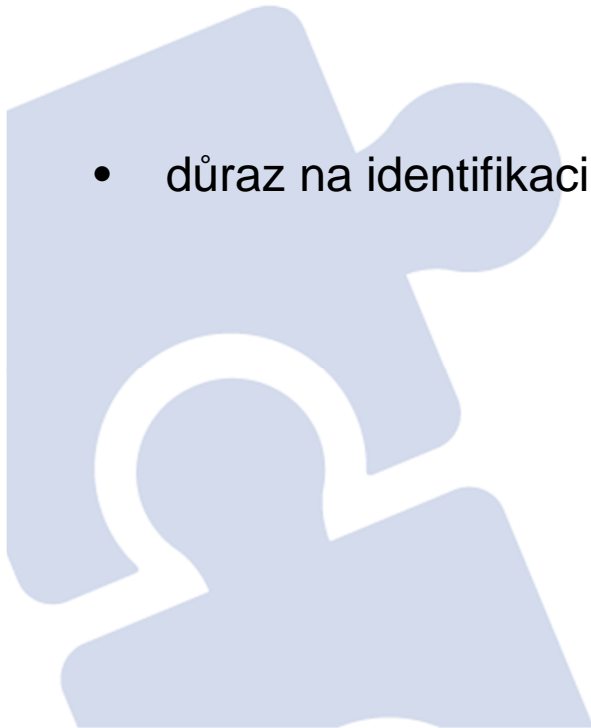

pracovní neformální síť - sociální kuratela -

neformální sítě – práce ve skupinách

- vytvoření neformální sítě v kazuistice
- představení neformální sítě
- důraz na identifikaci a postavení hlavních aktérů, na vztahy v rámci sítě

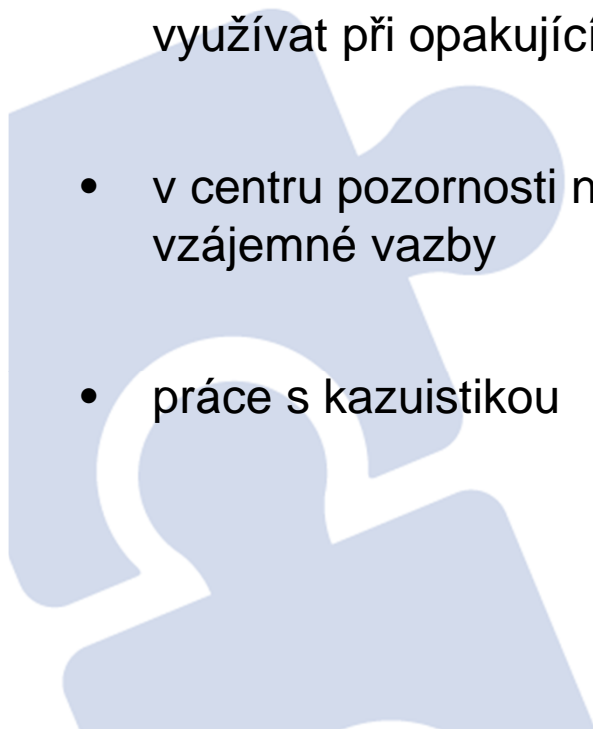

OBĚD

formalizované sítě

- aby mohl sociální pracovník v rámci síťování využívat potenciálu zdrojů v síti co nejefektivněji, měl by se naučit své sítě formalizovat
- formalizované sítě jsou založeny na propojenosti a spolupráci organizací
- formalizované sítě můžete na základě drobných individuálních úprav využívat při opakujících se tématech ve své praxi
- v centru pozornosti nejsou konkrétní osoby, ale aktéři v síti a jejich vzájemné vazby
- práce s kazuistikou

Jak se vytváří formalizované sítě...

PRVNÍ KROK: specifikace témat

- diskuze, práce s kazuistikou
- definování obecných problematických témat
- definovaná problematická témata jsou základem pro tvorbu formalizovaných sítí

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚTNANOST

14

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Jak se vytváří formalizované sítě...

PRVNÍ KROK: specifikace témat

téma	klient	dílčí problémy	intervence pracovníka
záškoláctví	Honza	narušené vztahy v rodině	rodinná terapie
	Honza	nezájem o školu, jiné aktivity	doučování, terénní práce, porada s matkou a výchovným poradcem o směřování dítěte
	Honzova matka	nedostatek rodičovský kompetencí	domluva s matkou, vytvoření plánu matka x klient x škola, zajištění terénního pracovníka

Jak se vytváří formalizované sítě...

DRUHÝ KROK: analýza potenciálních aktérů

- aktéři sítě jsou: klient, rodina klienta, přátele, komunitu, ve které klient žije, státní instituce, neziskové a jiné organizace, samospráva, církev aj.
- práce ve dvojici s kazuistikou
- identifikace dalších aktérů v kazuistice (Honza, matka, sourozenec,...)
- při výběru potenciálních aktérů je dobré získat co největší přehled subjektů bez ohledu na míru s jakou se mohou podílet na řešení
- práce ve skupinách s kazuistikou - analýza potenciálních aktérů

Jak se vytváří formalizované sítě...

DRUHÝ KROK: analýza potenciálních aktérů

téma: záškoláctví				
aktéři	vztah k tématu	významnost pro dané téma	motivace ke spolupráci	výběr do sítě
sociální pracovník	centrální aktér	vysoká	vysoká	ANO
Charita - doučování	častá doučování klientů	nízká	střední	ANO
Místní noviny	subjekt mapující dění v lokalitě	žádná	žádná	NE
tesco	hlavní příležitost pro brigády klientů	žádná	žádná	NE
nadace Milia	možnost získávat prostředky pro volný čas	nízká	vysoká	ANO
koordinátor prevence kriminality MÚ	pravidelné pochůzky, preventivní programy	střední	střední	ANO
městská policie	pravidelné pochůzky strážníků	střední	nízká	ANO
dětská lékařka	potvrzování zdravotního stavu dítěte	střední	nízká	ANO
škola	výchovný poradce, preventivní programy	vysoká	vysoká	ANO

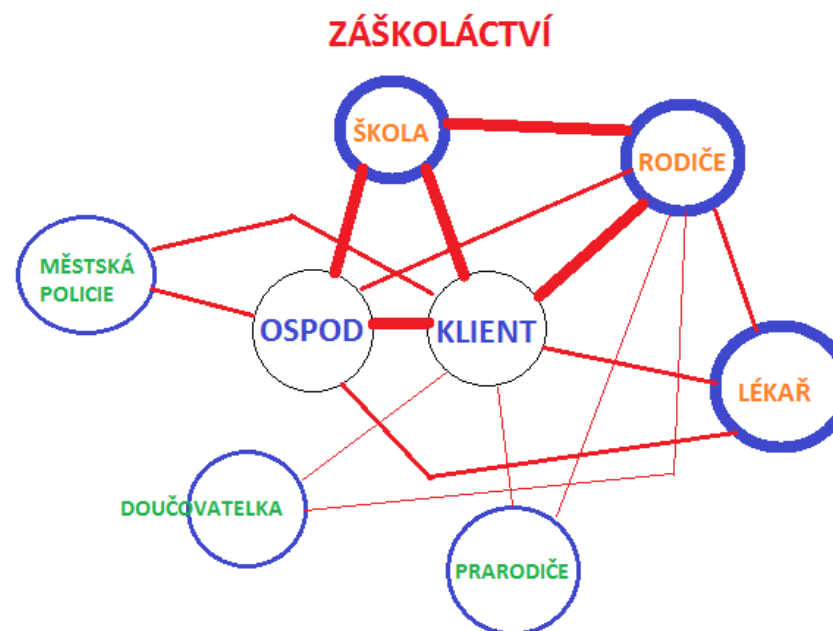
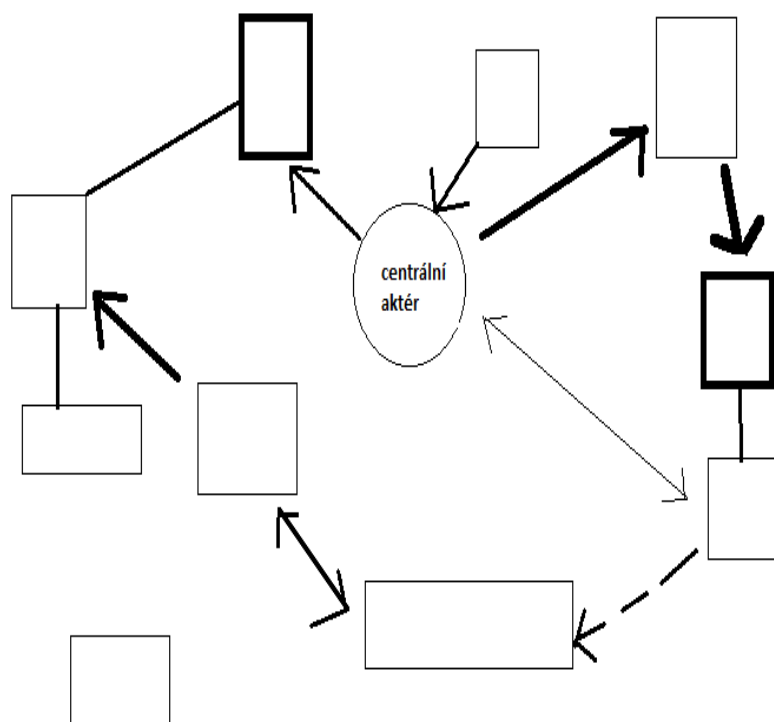
PŘESTÁVKA

Jak se vytváří formalizované sítě...

TŘETÍ KROK: formalizovaná síť aneb mapa sítě

- práce ve skupinách s kazuistikou
- vytvořte mapu sítě, zaměřte se na vazby a vztahy v síti

Poznámka: grafické zpracování je pouze návrhem, možností, je možné přizpůsobit vlastním požadavkům

platformy pro tvorby sítí

- pracovní skupiny na vybraná témata

(pravidelně se opakující akce, důležité je umět zvolit koordinátora, případně si rozdělit zodpovědnost za koordinaci jednotlivých témat)

- kulaté stoly

(jednorázové akce, většinou při zavádění a vytváření první obecné sítě na konkrétní téma, je důležité aby byli přítomni všichni důležití aktéři)

- využití již existujících sítí (komunitní plánování atd.)

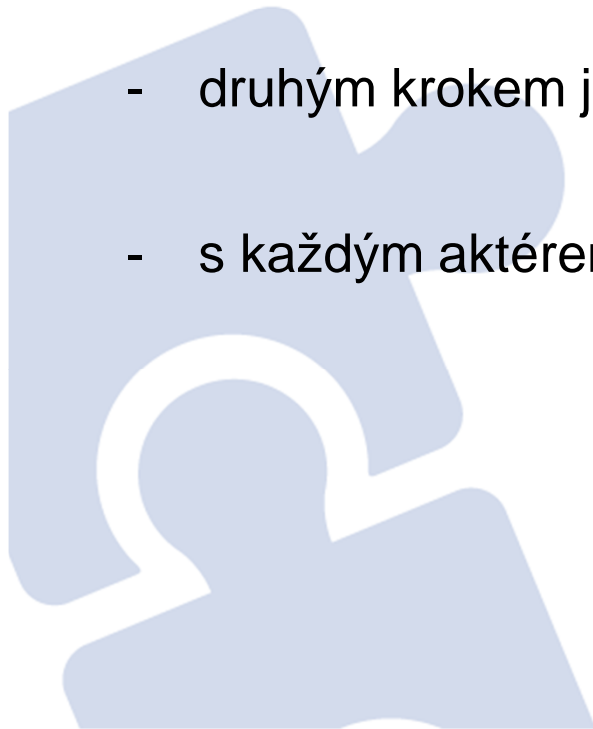
- veletrhy služeb

- případové konference a využití zdrojů, které se do případových konferencí zapojují

- pravidelné vyhledávání a kontaktování klíčových osob, organizací v rámci lokality

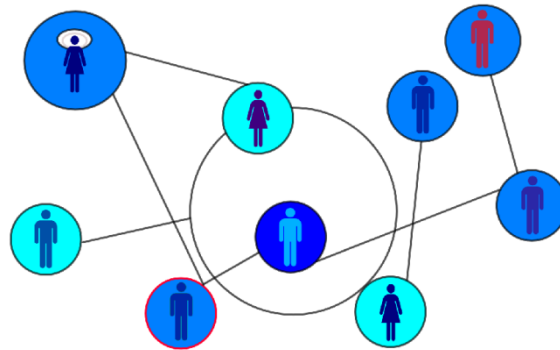
využití síťování v praxi - oslovení aktérů sítě-

- pokud má pracoviště OSPOD definovaná základní témata, vytvořenou mapu sítě a zanalyzované aktéry, je třeba aktéry se sítí seznámit a pravidelně spolupracovat
- prvním krokem je kontaktování aktérů v síti
- druhým krokem je podpora spolupráce
- s každým aktérem vyspecifikovat jeho roli možnosti a očekávání

závěrem...

„Stejně jako každá metoda má i síťování své přednosti a nedostatky, její hlavní předností je, že využívá a zefektivňuje něco, co už stejně dávno sociální pracovníci využívají, zdroje v síti kolem každého klienta, formalizované síťování nevytváří návod na všechno, tak jako ve všech pomáhajících profesích neexistuje 100% funkční manuál. Při využívání podpůrných metod, při využívání metody síťování je tak třeba tvořit ji tak, aby měl pracovník pocit, že se mu s vybranou technikou dobře pracuje a považuje ji za praktickou a dobrou. Musí být schopen ji využívat bez potíží.“

DĚKUJI ZA POZORNOST

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz